

КАФЕДРА ТЕАТРОЗНАВСТВА

СИЛАБУС

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА І ТЕАТР

Освітній рівень	Перший (бакалаврський)	Курс	4
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	7
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	4
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	Аудиторних годин	32
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво («Акторське мистецтво драматичного театру», «Акторське мистецтво театру ляльок») Сценічне мистецтво («Режисура драматичного театру», «Режисура театру ляльок»)	Лекції	16
Статус	Вибіркова		
		Семінари	0
		Практичні	16
		Індивідуальні	0
		Самостійна робота	88
		Семестровий контроль	1 - залік

Інформація про викладача	
ПІБ, посада	Савчук Григорій Олегович, доцент, кандидат філологічних наук
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Savchuk.pdf https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=ZYr1y9AAAAAJ https://orcid.org/0000-0003-2690-0915
e-mail	gsavchuk@karazin.ua

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Українська література і театр» складено відповідно до програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану, згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяг знань, які повинні опанувати здобувачі вищої освіти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Українська література і театр», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання результатів навчання.

Метою вивчення навчальної дисципліни є підвищення культури здобувачів освіти, забезпечення їхнього професійного зростання: формувати вміння зіставляти художній текст зі сценічним утіленням, що допоможе краще розуміти глибинний рівень тексту та вистави.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- основи взаємодії театру та літератури
- особливості взаємодії театру та літератури в конкретні історичні епохи: від бароко до постмодерну
- творчість видатних представників українського письменства та їх вплив на театральний дискурс.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **уміти:**

- аналізувати текст на макро- та мікрорівнях
- аналізувати семантичне поле твору для подальшого вдалого втілення його на сцені
- конвертувати текст у виставу та помічати помилки в цій конвертації
- проникати у творчу «лабораторію» автора та режисера
- використовувати набуті знання для вирішення практичних ситуацій та у сценічній практиці
- аналізувати інформацію, приймати обґрунтовані рішення, здобувати сучасні знання
- формувати ефективну стратегію особистісної адаптації до нових умов.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **інтегральної компетентності:**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері сценічного мистецтва із застосуванням теорій та методів мистецтвознавства, театральної педагогіки, психології творчості, культурології.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **загальних компетентностей:**

- **ЗК01.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- **ЗК02.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
- **ЗК04.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- **ЗК06.** Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.
- **ЗК07.** Здатність працювати в команді.
- **ЗК08.** Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **спеціальних (фахових) компетентностей**:

- **СК02.** Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.
- **СК05.** Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.
- **СК07.** Здатність до розуміння та оцінювання актуальних культурно-мистецьких процесів.
- **СК09.** Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.
- **СК11.** Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.
- **СК12.** Здатність орієнтуватися в історії різних видів мистецтва, розуміти можливості використання їх виражальних засобів при створенні синтетичного за своєю природою твору сценічного мистецтва (творчого проєкту).

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання**:

- **ПРН01.** Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із засадами розвитку сфери культури й мистецтва в Україні.
- **ПРН04.** Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.
- **ПРН06.** Генерувати та концептуалізувати художню ідею та твір.
- **ПРН07.** Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації).

- **ПРН08.** Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним, культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.
- **ПРН14.** Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори мистецтва з урахуванням історичного контексту.

Перелік тем

1. Українська література і театр у світлі міждисциплінарних досліджень. Феофан Прокопович як творець трагікомедій “Владимир” та “Милість Бога”.
2. “Наталка Полтавка”, “Москаль-чарівник” І. Котляревського – перші класичні драматичні твори нової української літератури. Поема “Енеїда” в постановці Сергія Данченка.
3. “Сватання на Гончарівці” та “Шельменко-денщик” Г. Квітки як зразки “харківської драматургії”.
4. Трагедія “Сава Чалий” М. Костомарова: історична основа, проблематика, образ головного героя.
5. Поема “Гайдамаки” Т. Шевченка в постановках ХХ ст. Незавершена п’єса Т. Шевченка “Назар Стодоля”.
6. Мандрівний сюжет у драмі “Ой, не ходи, Грицю” М. Старицького. М. Кропивницький – драматург і режисер.
7. Художній світ драм І. Карпенка-Карого “Суєта”, “Хазяїн”.
8. П’єса “Украдене щастя” І. Франка в історії української літератури та на театральних сценах ХІХ та ХХ століть.
9. Драматичні поеми Лесі Українки в модерному та постмодерному прочитаннях.
10. Драматичні етюди О. Олеся “По дорозі в казку“, “Ніч на полонині“, “Земля обітована“: проблематика, образна система, поетика.
11. Драма “Чорна Пантера і Білий Медвідь” В. Винниченка в історії українського письменства та на сценах Європи.
12. Драматургія С. Черкасенка. Драматичні твори Г. Хоткевича.
13. “Народний Малахій”, “Мина Мазайло”, “Маклена Граса” у творчості М. Куліша та історії театру “Березіль”.
14. “Диктатура” та “Соло на флейті” І. Микитенка в контексті “перетворення” (Л. Курбас).
15. Драматичні поеми І. Кочерги “Свіччине весілля” та “Ярослав Мудрий” в контексті “соцреалізму”. П’єса О. Коломійця «Дикий ангел».
16. У пошуках нового театру: молоді драматурги кінця ХХ – початку ХХІ ст. (Богдан Жолдак, Ярослав Верещак, Неда Неждана, Володимир Даниленко та ін.).

Навчальні ресурси

Навчання проводиться за допомогою технічних засобів та засобів дистанційного навчання (Zoom, Googl Meet, Moodle, Skype, Viber тощо).

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти

90–100 – A – відмінно, повно розкрив зміст матеріалу в обсязі, передбаченому програмою; виклав матеріал грамотною мовою, точно використовуючи педагогічну термінологію, в певній логічній послідовності; показав вміння ілюструвати теорію конкретними прикладами, застосовувати її в новій ситуації при виконанні практичного завдання; продемонстрував знання теорії раніше вивчених суміжних тем, сформованість і стійкість використовуваних при відповіді умінь і навичок;

82–89 – B – добре, відповідав самостійно, без запитань викладача; може бути одна-дві неточності при висвітленні другорядних питань або у випадках, коли здобувач легко виправив їх після зауваження викладача.

74–81 – C – добре у викладі допущено невеликі прогалини, які не змінили зміст відповіді; один-два недоліки при висвітленні основного змісту відповіді, виправлені після зауваження викладача.

64–73 – D – задовільно неповно розкрито зміст матеріалу (зміст викладено фрагментарно, не завжди послідовно), але показано загальне

розуміння питання і продемонстровані вміння, достатні для засвоєння програмного матеріалу.

60–63 – Е – задовільно допущені помилки у визначенні педагогічної термінології, виправлені після кількох запитань викладача; здобувач не впорався із застосуванням теорії в новій ситуації при виконанні практичного завдання, але виконав завдання обов'язкового рівня складності з даної теми; при достатньому знанні теоретичного матеріалу виявлена недостатня сформованість основних умінь і навичок.

35–59 – FX – незадовільно (з можливістю повторного складання) не розкрито основний зміст навчального матеріалу.

0–34 – F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) виявлено незнання здобувачем більшої або найбільш важливої частини навчального матеріалу; невміння робити висновки і узагальнення; незнання визначення основних понять, законів, правил, основних положень теорії.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачі можуть брати участь у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, мистецьких конкурсах та фестивалях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Викладання дисципліни відповідає вимогам Положення Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського «Про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського»

Рекомендована література

1. Єфремов С. Історія українського письменства. Центр навчальної літератури, 2019. 876 с.
2. Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн. /За ред. В.Г. Дончика. – К.: Либідь, 1998. – Кн.1. – 464 с. – Кн.2. – 456 с.
3. Історія української літератури ХІХ ст.: В 3-х кн. / Під ред. М.Т. Яценка. – К., 1995.
4. Кисіль О.Г. Український театр. – К.: Мистецтво, 1968. – 260 с.
5. Ковалів Ю. Історія української літератури (у 10 томах). К. : Академія, 2013–2020.

6. Корифеї українського театру. Матеріали про діяльність театру корифеїв / Упор., вступ Л.О. Волошина. – К.: Мистецтво, 1982. – 309 с.
7. Красицька О.В. Історія українського театру ХХ сторіччя. – К.: Либідь, 1999. – 208 с.
8. Малютіна Н.П. Українська драматургія кінця ХІХ – початку ХХ ст.: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. – К.: Академвидав, 2010. – 256 с.
9. Семенюк Г.Ф. Українська драматургія 20-х років. –К.:РВЦ “Проза”,1993.– 203с.
- 10.Хороб С. Українська драматургія 20-30-х років у Західній Україні та діаспорі. – Івано-Франківськ: Нова зоря, 2008. – 192 с.
- 11.Хороб С. Українська модерна драма кінця ХІХ – початку ХХ століття (Неоромантизм, символізм, експресіонізм). Монографія. – Івано-Франківськ: Плай, 2002. – 412 с.
- 12.Чижевський Д. Історія української літератури / Дмитро Чижевський. К. : Академія, 2008. 568 с.

Рекомендовані інтернет-ресурси

1. Грушевський М. Історія української літератури. В 6-ти томах [Електронний ресурс]. URL : <http://litopys.org.ua/hrushukr/hrushe.htm>
2. Діаспорна література. [Електронний ресурс]. URL : <https://diasporiana.org.ua>
3. «Українська література в іменах». [Електронний ресурс]. URL : <https://www.youtube.com/channel/UCpXlz6Jy8xcqDVZS0Y2Dsag>
4. Чижевський Д. Історія української літератури/ [Електронний ресурс]. URL : <http://litopys.org.ua/chyzh/chy.htm>